Gemeente Enschede

Voorstel Gemeenteraad VII- F

Onderwerp	Oprichting Sportbedrijf en bestaande financiële knelpunten Sport		
Portefeuillehouder	Jurgen van Houdt agendaletter (F) Eelco Eerenberg (B)		
Programma	*CS*	Aangeboden aan Raad	17 november 2015
Stuknummer (invulling door Griffie)		Corsanummer	

Wij stellen u voor te besluiten om:

1. instemmen met de oprichting van een maatschappelijk geëngageerd en ondernemend Sportbedrijf BV ingaande 1 september 2016, conform de vastgestelde sportnota 'Sportief werken aan je gezondheid', bijgevoegde concept opdracht en bijgevoegd concept businessplan Sportbedrijf. De huidige NV Enschedese Zwembaden hiertoe omvormen en de onderdelen sportaccommodaties en sportstimulering van de gemeente Enschede hieraan toe te voegen.
2. het College van B&W op te dragen om uiterlijk voor de zomernota in 2016 te komen met voorstellen om de huidige financiële taakstellingen op de zwembaden en sportaccommodaties, ter hoogte van maximaal € 990.000, structureel op te lossen. Zich hierbij maximaal in te spannen om dit tekort aan de hand van onderstaande vijf lijnen (of d.m.v. andere initiatieven vanuit het sportveld) zoveel mogelijk binnen het beleidsveld sport en met inspanning van het sportbedrijf op te lossen:
   - efficiënte organisatie-inrichting sportbedrijf.
   - waterproof Enschede (visie op Enschedese zwembaden)
   - efficiëntere inzet van accommodaties
   - huurdifferentiatie (meer samenwerking stimuleren, prikkelen tot efficiëntere bezetting)
   - genereren van extra middelen door o.a. slimme combinaties in sport, opvoeden, onderwijs, werk en zorg
3. in te stemmen met een transitieperiode tot 1 januari 2018 waarin de huidige financiële taakstellingen zoveel mogelijk ingevuld moeten worden, en gedurende die tijd het gemeentelijk personeel (op het vlak van sportaccommodaties, sportstimulering en projectteam Sportbedrijf) te detacheren;
4. het instellen van een voorziening bij de jaarrekening 2015 voor de voorziene onderhoudskosten 2016 en 2017.
5. het op te richten sportbedrijf aan te merken als een dienst van algemeen economisch belang. Voor het aanwijzen van een dienst van algemeen economisch belang geldt in beginsel het volgende:
   (i) De exploitatie van de gemeentelijke sportaccommodaties en zwembaden aan te merken als een dienst van algemeen economisch belang
   (ii) Sportbedrijf BV tot 31 december 2025 te belasten met het beheer van deze dienst van algemeen economisch belang, onder voorbehoud van het feit dat het Sportbedrijf na de transitieperiode wordt voortgezet
   (iii) Sportbedrijf BV de verplichting op te leggen:
      a. dat de faciliteiten op redelijke en non-discriminatoire voorwaarden voor iedere burger toegankelijk zijn
      b. de door de gemeente vastgestelde tarieven te hanteren
      c. bij de exploitatie voorrang te geven aan bepaalde doelgroepen, zoals sportverenigingen
   (iv) aan Sportbedrijf BV een compensatie toe te kennen voor de netto kosten die het gevolg zijn van het beheer van voornoemde dienst van algemeen economisch belang en de in dat kader opgelegde verplichtingen, zijnde de exploitatiebijdrage

Inleiding
In 2013 heeft het college van B&W opdracht gegeven de oprichting van een maatschappelijk geëngageerd, ondernemend sportbedrijf te onderzoeken. De aanleiding voor het oprichten van een sportbedrijf is drieledig:

1. de ontwikkelingen in de Enschedese sport, met veel initiatieven van partners en een veranderende rol van de gemeente;

2. uit onderzoek naar het financieel toekomstperspectief van de gemeentelijke sportaccommodaties en van de NV Enschede Zwembaden (NVEZ) kwam naar voren dat meer schaalgrootte noodzakelijk is om beide exploitaties rond te krijgen. Aanbevolen werd om het koppelen van deze exploitaties in een sportbedrijf nader te verkennen om efficiënter te kunnen werken;
3. de gemeente streeft naar een compacte en flexibele organisatie, waarbij voor uitvoerende taken wordt nagegaan of ze niet effectiever en efficiënter buiten de gemeentelijke organisatie georganiseerd kunnen worden.

In het coalitieakkoord 2014-2018 kwam dezelfde intentie terug: “de oprichting van een maatschappelijk geëngageerd en ondernemend Sportbedrijf”. Deze doelstelling is vastgesteld in de Sportnota 2015-2018.

In de sportnota zijn vier strategische doelen vastgelegd: werken aan een gezonde leefstijl, de maatschappelijke functie van sport uitbouwen, talenten ontdekken en ontwikkelen en verenigingskracht versterken. Om daar als gemeente aan bij te dragen, passend bij bovenstaande aanleiding, is een andere aanpak en stroomlijning van activiteiten nodig: een centraal punt, waar sportinitiatieven samenkomen, synergie wordt gezocht en ondersteuning wordt gegeven. Een punt waarmee de versnippering in de sport, met veel sportorganisaties, maar ook binnen de gemeente, wordt aangepakt. Een maatschappelijk geëngageerd, zakelijk en ambitieus centraal punt. Het Sportbedrijf is daarvan de vertaling.

In de achterliggende periode zijn er verschillende bijeenkomsten geweest om u als raad, maar ook andere betrokkenen bij de sport (zoals de sportverenigingen en sportadviesraad) te committeren/informeren.

De oprichting van een Sportbedrijf vraagt om een financieel gezonde meerjarenbegroting. Vanuit dit perspectief is een analyse gedaan op de huidige financiële en technische stand van zaken van de gemeentelijke sportaccommodaties en de NV Enschedese Zwembaden, evenals op de effecten van ontvlechting (desintegratie en frictie). Uit deze analyse blijkt dat er sprake is van een financiële opgave voor een gezonde exploitatie van de sportaccommodaties en de zwembaden. Voorgesteld wordt om dit tekort aan de hand van de eerder genoemde vijf lijnen zoveel mogelijk binnen het beleidsveld sport op te lossen. De oprichting van een Sportbedrijf kan bijdragen aan het oplossen van dit tekort. Naast het feit dat het Sportbedrijf invulling geeft aan de ambities uit de sportnota kan door een efficiënte en moderne inrichting van de organisatie een besparing van € 200.000 worden gerealiseerd. Voor een verdere toelichting zie argument 1.2 en 2.1.

Op 8 juni 2015 heeft de raad het Beleidskader Verbonden partijen 2015 en de leidraad: “Goed verbonden, leidraad sourcen en regie” vastgesteld met als onderdeel van deze leidraad het afwegingskader. Doel is ervoor te zorgen dat college en raad weloverwogen besluiten kunnen nemen over verzelfstandigings- en sourcingsvraagstukken. Ook is bepaald dat wij besluiten tot bijvoorbeeld het oprichten van het sportbedrijf eerst ter instemming aan u voorleggen. Waarbij wij u ook een businessplan voorleggen met als onderdeel daarvan het ingevulde afwegingskader.

Beoogd resultaat
Voorwaarden en klimaat voor sporten en bewegen zo goed mogelijk inrichten. Daartoe de doelen uit de sportnota “Sportief werken aan je gezondheid” te realiseren: werken aan een gezonde leefstijl, de maatschappelijke functie van sport uitbouwen, talenten ontdekken en ontwikkelen en verenigingskracht versterken. Één van de voorwaarden hiervoor is een gezonde exploitatie van onze accommodaties. De oprichting van een financieel gezond Sportbedrijf Enschede, als centraal punt dat samenwerkt met verenigingen, sportpartners en instellingen is hiervoor van grote betekenis.

Argumenten
1.1 We kunnen meer bereiken voor de sport
Een andere aanpak en stroomlijning van activiteiten is nodig, om onder andere de versnippering in de sport aan te pakken. De waarde van een Sportbedrijf voor ‘de sport’ komt tot uitdrukking in veel activiteiten: het Sportbedrijf zet Enschedeërs aan meer te gaan sporten, ondersteunt verenigingen, verbindt en stroomlijnt activiteiten en bedrijfsvoering en zet ‘sport’ centraal. Het Sportbedrijf kan een actieve rol vervullen in de samenwerking met/tussen andere partners in de sport. Hieronder een nadere toelichting ter verduidelijking:

- samenwerking met/tussen verenigingen: samen met verenigingen kijken waar kansen liggen door meer te gaan samenwerkingen. Het Sportbedrijf kan hierin een stimulerende, bemiddelende rol vervullen. Concreet voorbeeld: de C1 en D1 van Twente spelen inmiddels op de velden van Sportclub Enschede en gaan aansluitend naar school. Het Sportbedrijf i.o. heeft hierin een bemiddelende rol vervult, contracten opgesteld, etc.
- samenwerking met overkoepelende organisaties, zoals Sportboulevard, VVVS en FEV: Verkennende gesprekken vinden momenteel plaats. Te denken valt aan gezamenlijke fondswerving, gezamenlijk aanbieden van, dan wel betere aansluiting tussen producten.

- samenwerking met andere regionale sport- en zwemaccommodaties: te denken valt aan efficiëntere gezamenlijke bedrijfsvoering.

Het sportveld kan rekenen op een hands-on bedrijf dat de ruimte heeft om te ondernemen, met medewerkers die stimuleren en aanjagen en die liefde voor de sport uitstralen. Een laagdrempelig, herkenbaar en vindbaar bedrijf waar men zich mede eigenaar van voelt en die men ervaart als een onafhankelijke belangenbehartiger voor de sport in de stad.

Van…	**Naar…**
Aanbodgericht initiëren	Vraaggericht faciliteren
Accommodatie-gedreven	Verenigingsondersteuning nieuwe stijl
Collectief aanbod Beheren van accommodaties Focus op verenigingen	Individueel verleiden / maatwerk Ondernemend exploiteren Focus op diverse soorten van partners
Los van elkaar / langs elkaar heen werken	Meer synergie, stroomlijning en slagkracht
Versnipperd aanbod / informatie Stand-alone accommodaties Gemeentelijke bureaucreatie / regels	Samenhangend en herkenbaar sportportaal Gezamenlijk accommodatiebeheer / schaal Ondernemende realisatie / innovatie
Wegwerken van tekortkomingen	Versterken van kwaliteiten
Budgetgedreven / tekorten oplossen	Inkomstengedreven / risicodragend
Aanbod voor Enschede	Breder vermarkten van aanbod / expertise

1.2 Het oprichten van het Sportbedrijf helpt bij het oplossen van de bestaande financiële knelpunten
Het Sportbedrijf kan door een efficiënte en moderne inrichting van de organisatie een besparing van € 200.000 realiseren. Door de uitvoering van sporttaken op afstand te zetten kunnen er in de uitvoering sneller besluiten worden genomen, kan slagvaardiger worden gewerkt en sneller worden ingespeeld op kansen. Daarnaast worden er voor het Sportbedrijf – in vergelijking met een politiek-bestuurlijke organisatie – minder hoge eisen gesteld aan systemen, processen en procedures. Verder levert het Sportbedrijf een meerwaarde bij het oplossen van de bestaande financiële knelpunten. Door op inhoud, onafhankelijk, scherp advies te geven aan de gemeente (opdrachtgever), door extra werk binnen te halen, door slimme combinaties te maken en strategische allianties te smeden met partners in de sport en door beter gebruik te maken van de mogelijkheden op het gebied van marketing, fondswerving en subsidiëring.

1.3 Met de vertaling van het sportbeleid naar een concrete opdracht geeft uw raad invulling aan haar kaderstellende rol
Bij het opzetten van een sportbedrijf hoort ook een duidelijke opdracht die vanuit de gemeente als opdrachtgever wordt verstrekt. Hiervoor wordt een concessieovereenkomst opgesteld voor 10 jaar. In de bijlage treft u de opdrachtverstrekking aan. De opdracht is een vertaling van het gemeentelijk sportbeleid; want dat is wat we de komende jaren in de sport willen bereiken. De transitieperiode van twee jaar biedt ons de mogelijkheid om de opdracht verder door te ontwikkelen. De uitwerking van de actiepunten uit de sportnota en de uitwerking om te komen tot een structureel gezonde exploitatie kunnen van invloed zijn op de opdracht die nu geformuleerd is. Mocht dit aan de orde zijn dan informeren we u over de gewijzigde opdracht aan het Sportbedrijf.

1.4 De organisatie is er klaar voor en er is draagvlak bij medewerkers, de sportadviesraad en het sportveld
De eerste stappen zijn gezet in de samenwerking tussen de NVEZ en medewerkers van de gemeentelijke sportaccommodaties. Op het gebied van interne bedrijfsvoering zijn processen en procedures afgestemd en zijn we klaar voor de vervolgstap: verdere ontvlechting van de gemeente en op afstand organiseren van de werkzaamheden. De medewerkers van het te vormen Sportbedrijf zijn actief betrokken bij de vorming. Naast de verschillende werkgroepen, is er een klankbordgroep en heeft het projectteam Sportbedrijf de voorbereidingen getroffen om de gewenste cultuur en structuur vorm te geven. Met de medewerkers van de gemeente is apart besproken welke gevolgen de transitieperiode van twee jaar voor hen heeft. Medewerkers zijn over het algemeen

positief over de plannen. De OR heeft positief advies gegeven voor de oprichting van het Sportbedrijf. Uiteraard brengt deze verandering ook onzekerheid met zich mee. Daarom willen mensen in ieder geval graag op korte termijn duidelijkheid over het feit of er wel of geen sportbedrijf komt.
De Sportadviesraad onderschrijft de kansen die een sportbedrijf kan bieden voor de sport, zoals onder meer de activerende en ondernemende rol van het sportbedrijf, de mogelijkheden voor het aantrekken van alternatieve vormen van financiering en het bundelen van kennis en kunde. De Sportadviesraad benadrukt ook dat een verdere uitwerking van het businessplan van het Sportbedrijf noodzakelijk is. Deze uitwerking wordt gedaan langs de vijf genoemde lijnen om tot een efficiënte en gezonde exploitatie van sportaccommodaties en zwembaden te komen.
De afgelopen maanden is nadrukkelijk de verbinding gezocht met het sportveld. Naast de verschillende contacten die vanuit het normale werk al worden onderhouden en die de nodige input opleveren is op verschillende niveaus inhoudelijk een bijdrage geleverd aan thema's rondom het te vormen Sportbedrijf.

1.5 De gemeente kan zich op deze manier toeleggen op haar kerncompetenties en –taken en het oprichten van het sportbedrijf is in lijn met de door uw raad vastgestelde leidraad
We willen ons als organisatie ontwikkelen tot een regieorganisatie en daar waar mogelijk uitvoerende taken uitbesteden. De gemeente Enschede behoudt haar regisseurstaak op het gebied van sport (strategisch, beleidsmatig, opdrachtgeversrol). Deze taak is belegd binnen het programma Maatschappelijke Ontwikkeling. Dit principe past bij de ambitie van de gemeente om door te ontwikkelen naar een wendbare en efficiënte organisatie. Om als bestuur weloverwogen besluiten te kunnen nemen over verzelfstandiging- en sourcingsvraagstukken heeft uw raad op 8 juni 2015 de leidraad: "Goed verbonden, leidraad sourcen en regie" vastgesteld met als onderdeel daarvan een afwegingskader. Het oprichten van het sportbedrijf past goed binnen de leidraad en het afwegingskader. Zo blijkt uit het doorlopen van dit afwegingskader, dat u als bijlage aantreft bij dit raadsvoorstel.

1.6 De NV Enschedese Zwembaden is een betrouwbare partner, met de gemeente Enschede als enig aandeelhouder en kan zich relatief eenvoudig omvormen tot Sportbedrijf Enschede BV
De NV Enschedese Zwembaden (NVEZ) wordt omgevormd tot Sportbedrijf BV. De gemeente Enschede blijft eigenaar van de gemeentelijke sportaccommodaties. Deze worden middels een concessieovereenkomst verhuurd aan het Sportbedrijf. De zwemaccommodaties, nu in eigendom van de NVEZ, gaan in eigendom naar het Sportbedrijf met de gemeente als 100% aandeelhouder. Het sportbedrijf kent een BV structuur en kan hierdoor als zelfstandig privaatrechtelijke rechtspersoon flexibel en op een meer ondernemersgerichte wijze opereren. Hierbij heeft de BV een intermediaire rol tussen de gemeente Enschede en het sportveld. Daarnaast kan in de toekomst de BV structuur een praktische rol spelen bij de eventuele toetreding van externe partners, het uitgeven van een maatschappelijk aandeel op het participeren in strategische allianties en PPS constructies. De BV structuur voorziet in een Raad van Commissarissen (RvC) die in staat is de directie en de uitvoeringsorganisatie op een professionele en marktgerichte wijze te adviseren. De RvC heeft primair een toezichthoudende taak op de directie en daarnaast een adviserende rol. Gedurende de transitieperiode wordt ervoor gekozen om de huidige RvC uit te breiden met een aantal personen om tot een betere afspiegeling van de doelgroep te komen en de RvC moeten ook iets kunnen toevoegen aan de doelstellingen van de sportnota. Vanaf 2018 zal een aangepaste RvC actief zijn die aansluit bij de behoeften van het sportbedrijf op dat moment. In het meegezonden businessplan is een meer uitgebreide omschrijving van de toekomstige organisatie opgenomen.

2.1 Een structureel duurzame exploitatie van de zwembaden en de gemeentelijke sportaccommodaties is van belang voor de gemeente, de sport en het op te richten Sportbedrijf.
Zoals in de inleiding al benoemd, is uit de financiële analyse (ter voorbereiding op de oprichting van het Sportbedrijf) gebleken dat er op dit moment sprake is van een financiële opgave voor een gezonde exploitatie van de zwembaden en sportaccommodaties.

- De Raad heeft bij de Keuzenota 2015-2017 en de Programmabegroting 2015-2018 taakstellingen vastgesteld, die nadere uitwerking vergen. In de exploitatie van de sportaccommodaties is er in 2015 een tekort op het MOP ter hoogte van € 250.000. Daarnaast is er in 2015 een knelpunt van € 90.000 minder huurinkomsten. Dit is gemeld bij de Zomernota 2015.
- Het financiële knelpunt bij de NV Enschedese Zwembaden is eind 2011 uitgebreid met de raad besproken en mede aanleiding geweest voor het onderzoek naar de vorming van een Sportbedrijf. Doordat er in de onderhoudsplanning omvangrijke uitgaven voorzien zijn aan het eind van de concessieperiode 2016-2025 bestaat het risico dat de jaarlijkse bijdrage aan het MOP verhoogd dient te worden, afhankelijk van de keuzes in het toekomstige voorzieningenniveau.

Uit de actuele financiële analyse is gebleken dat beide bedragen voor de duur van de concessieperiode hoger uitvallen.

- Het tekort op de MOP van de gemeentelijke sportaccommodaties bedraagt maximaal € 410.000 structureel;
- Het tekort op de MOP van de zwembaden bedraagt maximaal € 580.000 structureel.

Daarnaast hebben we geconstateerd dat de reserve voor vervangingsinvesteringen sport een structureel nadelig verloop kent, resulterend in een negatieve reservepositie van mogelijk € 6 miljoen in 2025/2030. Het herstellen van afschrijvingstermijnen naar een reële levensduur, het indexeren van kosten alsmede het structureel opnemen van vervangingsinvesteringen die in het verleden eenmalig “af gefinancierd” zijn (het buitenbad en de kunstgrasvelden), zijn hiervan de oorzaak. Het uitwerken van de vijf lijnen is van invloed op de benodigde reserve.

De complexiteit van deze problematiek vraagt om een nadere verdieping op de uitgevoerde financiële analyse. Dit kan leiden tot een andere omvang van de problematiek. Feit blijft dat er sprake is van een forse financiële taakstelling die ingevuld moet worden. Het vinden van oplossingen voor deze financiële knelpunten vraagt om fundamentele keuzes, waarvoor een zorgvuldig proces nodig is. Dit is niet in enkele maanden te realiseren.

Daarom wordt voorgesteld om een transitieperiode tot 1 januari 2018 in te stellen. Met de opdracht om ons maximaal in te spannen dit tekort aan de hand van onderstaande vijf lijnen zoveel mogelijk binnen het beleidsveld sport op te lossen, met inspanning van het Sportbedrijf:

1. Efficiënte organisatie inrichting sportbedrijf; Door in te stemmen met de oprichting van het Sportbedrijf kan daarmee een aanvullende besparing van structureel € 200.000 gerealiseerd worden, waarmee de taakstelling voor de overige vier lijnen verlaagd wordt tot maximaal € 790.000.
2. Waterproof Enschede; in het verleden gemaakte keuzes herijken aan de hand van een aantal keuzescenario’s in een op te stellen visie op de zwembaden. De te maken keuzes hebben rechtstreeks invloed op de exploitatie en beïnvloeden daarmee ook de MOP en de vervangingsinvesteringsbehoefte.
3. Efficiënter accommodaties inzetten; enerzijds door verhoging van de bezettingsgraad en anderzijds door krimp en het afstoten van leeg te spelen accommodaties.
4. Huurdifferentiatie; het invoeren van de huurdifferentiatie is een instrument dat we willen onderzoeken met als doel om een betere bezettingsgraad te krijgen van de accommodaties (o.a. door de verenigingen hiervoor meer verantwoordelijkheid te geven) en samenwerking te stimuleren. De huurdifferentiatie wordt doorgevoerd om inhoudelijke redenen en minder om financiële redenen. Verwacht wordt dat een betere samenwerking en een betere bezettingsgraad, wel meehelpt in de tekorten die er nu zijn voor accommodaties. Mogelijk komen er uit het sportveld ook andere initiateven om samenwerking te stimuleren en een betere bezettingsgraad te krijgen voor de accommodaties. Deze zullen we hierin meenemen.
5. Genereren van extra middelen door slimme combinaties in sport, opvoeden, onderwijs, werk en zorg; sport als middel om op preventieve wijze een bijdrage aan bewustwording te leveren.

Voorgesteld wordt om uw raad voor de zomernota in 2016 fundamentele keuzes en oplossingsmogelijkheden voor te leggen om de financiële taakstelling in te vullen en daarmee een gezonde exploitatie van sportaccommodaties en zwembaden mogelijk te maken. Conform de sportnota werken we deze punten samen met het sportveld uit. Het gedegen uitwerken met het gehele sportveld vergt tijd. De transitieperiode biedt ons daarvoor de ruimte.

3.1 Een transitieperiode tot 1 januari 2018 zorgt voor een zorgvuldige ontvlechting van de gemeente
Het Sportbedrijf beschikt door de bestaande financiële knelpunten niet over een structureel sluitende meerjarenbegroting. Een transitieperiode tot 1 januari 2018 biedt ons de mogelijkheid om de bestaande financiële knelpunten gezamenlijk op te lossen en per 1 januari 2018 een structureel sluitende meerjarenbegroting voor het Sportbedrijf te realiseren. Om de voordelen van een Sportbedrijf optimaal te benutten en de opgebouwde energie bij de partners en de medewerkers vast te houden, wordt het Sportbedrijf per 1 september 2016 extern gepositioneerd. Om de volledige transformatie naar het Sportbedrijf echter zorgvuldig te laten verlopen, worden de lijntjes met de gemeente niet ineens doorgeknipt. De transitieperiode geeft ons de tijd om processen, taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden zorgvuldig te kunnen scheiden. Cruciaal op dit punt is de inrichting van nieuwe afstemmings- en sturingsmechanismen, zodat de beoogde doelstellingen maximaal kunnen worden gevolgd en er indien nodig door de gemeente kan worden bijgestuurd. Gemeentelijke medewerkers worden in eerste instantie vanuit de gemeente gedetacheerd bij de BV, onder behoud van de huidige rechtspositie en arbeidsvoorwaarden. Eind 2017 wil het college de transitieperiode evalueren en een besluit nemen over de voortzetting van het sportbedrijf. Bij een positieve evaluatie gaan medewerkers over naar het sportbedrijf op basis van een efficiënt ingerichte exploitatie (mens volgt werk principe is van toepassing).

4.1 Hiermee worden de voorziene onderhoudsuitgaven in 2016 en 2017 gedekt

Voor de onderhoudsuitgaven gedurende de overgangsperiode in 2016 en 2017 wordt er in de jaarrekening 2015 een voorziening getroffen. Daarmee zijn alle voorziene onderhoudsuitgaven in 2016 en 2017 gedekt en is er geen financieel knelpunt op sport- en zwemaccommodaties gedurende deze jaren. Dit geeft ons de tijd om gedurende de transitieperiode fundamentele keuzes te maken waarmee het financieel tekort opgelost moet worden.

5.1 Door het aanwijzen als een dienst van algemeen economisch belang voorkomen we dat wordt gehandeld in strijd met Europese regels omtrent staatssteun en de Wet Markt en Overheid
Door Kienhuis&Hoving wordt geadviseerd om Sportbedrijf Enschede middels een aanwijzingsbesluit voor een periode van tien jaar te belasten met de uitvoering van een dienst van algemeen economisch belang. Deze dienst kan worden omschreven als 'de exploitatie van de gemeentelijke sportaccommodatie en de zwembaden'. In het aanwijzingsbesluit dient de gemeente op te nemen aan welke verplichtingen Sportbedrijf Enschede dient te voldoen, zoals door de gemeente goedgekeurde tarieven, programmering en openstellingsroosters te hanteren. Als compensatie voor deze verplichtingen zal Sportbedrijf Enschede een exploitatiebijdrage ontvangen. Het aanwijzingsbesluit zal tevens dienen te voorzien in een driejaarlijks controlemechanisme om te beoordelen dat de exploitatiebijdrage niet meer compenseert dan de netto-kosten.

Kanttekeningen
Er is sprake van desintegratiekosten binnen de gemeente door ontvlechting
Het op afstand van de gemeente organiseren betekent een andere behoefte aan ondersteuning binnen het sportbedrijf. Op basis van de totale omvang van de interne dienstverlening en de onderliggende producten en diensten is becijferd hoeveel wordt aangewend voor de activiteiten die overgaan naar het sportbedrijf. Vanuit het uitgangspunt "de lijnen met de gemeente worden maximaal maar met beleid doorgeknipt" worden de bedrijfsvoeringstaken in de periode van transitie afgebouwd. Gevolgen voor de gemeente: de dekking voor een deel van de gemeentelijke bedrijfsvoeringskosten vervalt. Het gaat om € 300.000. Met dit raadsvoorstel krijgt het college de opdracht deze kosten zoveel mogelijk binnen de gemeentelijke bedrijfsvoering af te bouwen in de transitieperiode. Het sportbedrijf wordt ingezet om te helpen in de demping van deze kosten. Uitgangspunt is te streven naar een kostenneutrale business case. Gedurende de transitieperiode wordt voor de afbouw van deze kosten een beroep gedaan op de middelen flankerend beleid. Hiervoor heeft uw raad middelen beschikbaar gesteld conform het vastgestelde beleid outsourcen.

Bijdrage aan duurzaamheidsdoelstellingen
Het Sportbedrijf is een instrument voor de uitvoering van het sportbeleid, zoals verwoord in de Sportnota 2015-2018 "Sportief werken aan je gezondheid!". Het sportbeleid draagt bij aan de sociale duurzaamheid van de stad. Daarnaast worden in de opdracht aan het sportbedrijf ook resultaten t.a.v. de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeente meegenomen. Hierbij kunt u denken aan het toepassen van led-verlichting en het aanbrengen van zonnepanelen.

Kosten, opbrengsten, dekking
Uit de financiële analyse is het volgende gebleken:

1. Er is op dit moment sprake van een financiële taakstelling op de exploitatie van de zwembaden en de sportaccommodaties. Uit de doorrekening voor de concessieperiode van 10 jaar blijkt nu:
   - Het tekort op de MOP van de zwembaden bedraagt maximaal € 580.000 structureel.
   - Het tekort op de MOP van de gemeentelijke sportaccommodaties bedraagt maximaal € 410.000 structureel.

   (voor een nadere toelichting zie 1.1 van de argumenten).
2. Door in te stemmen met de oprichting van het Sportbedrijf kan een besparing van structureel € 200.000 gerealiseerd worden, waarmee de taakstelling voor de overige vier lijnen verlaagd wordt tot maximaal € 790.000
3. Er is sprake van desintegratiekosten binnen de gemeente door ontvlechting, ter hoogte van € 300.000 structureel. Uitgangspunt is te streven naar een kostenneutrale business case op dit gebied. Eventuele niet af te bouwen kosten voor de gemeentelijke bedrijfsvoering worden tijdelijk gedekt uit de middelen voor flankerend beleid, conform het vastgestelde beleid outsourcen.
4. Het inrichten van de bedrijfsvoering voor het Sportbedrijf brengt frictiekosten met zich mee, € 160.000 incidenteel. Deze kosten worden gedekt uit de middelen voor flankerend beleid, conform het vastgestelde beleid outsourcen.
5. Voor de voorziene onderhoudskosten 2016 en 2017 treffen we een voorziening bij de jaarrekening 2015.

Communicatie

Over de oprichting van het Sportbedrijf vindt communicatie plaats met medewerkers, de Raad van Commissarissen van de NVEZ en betrokken partners in de sport. Zij hebben allen actief meegedacht in het proces om te komen tot de oprichting van een Sportbedrijf. Zo heeft er in juni een uitgebreide 'Warming up' sessie plaatsgevonden met belanghebbenden uit het sportveld. (zie voor meer informatie het businessplan in bijlage 2, paragraaf 1.3 en verslag bijeenkomst sportbedrijf).

PR over besluit:
Op vrijdag 20 november is er een persgesprek over dit onderwerp.

Persbericht, ja

Vervolg
Het vervolg op dit besluit is:

- **Gedeputeerde Staten moeten het besluit goedkeuren**: Conform artikel 160 van de Gemeentewet toetsen Gedeputeerde Staten het gemeentelijk besluit tot het omvormen van de NV Enschedese Zwembaden tot Sportbedrijf Enschede BV op strijd met het recht en het algemeen belang;
- **Oprichting sportbedrijf**: Na goedkeuring van GS van Overijssel kan het Sportbedrijf definitief worden opgericht.

Bijlagen

1- Concept-opdracht gemeente
2- Concept-businessplan Sportbedrijf
3- Adviezen / verslag bijeenkomst sportveld 9 juni 2015
4- Advies + brief sportadviesraad
5- Toetsing sourcingskader
6- Juridisch en fiscaal advies

Burgemeester en Wethouders van Enschede, _____

De Secretaris,	**de Burgemeester,**
M.J.M. Meijs	dr. G.O. van Veldhuizen

Besluit
Van de Raad van de gemeente Enschede, gelezen het voorstel van Burgemeester en Wethouders van

---

Vastgesteld in de vergadering van _____

De Griffier,	**de Voorzitter**
R.M. Jongedijk	dr. G.O. van Veldhuizen